

تحقیقی پیرامون مسائل

فقہ حکومتی

مؤلف: محمد بیرامی خوشکار

www.ketab.ir

سرشناسه	: بهرامی خوشکار، محمد، ۱۳۳۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: تحقیقی پیرامون مسائل فقه حکومتی/مؤلف محمد بهرامی خوشکار.
مشخصات نشر	: تهران: نشر کلمه الله، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۵۰ ص.
شابک	: ۵۰۰۰۰۰ رال: 9-4-92534-600-978
وضعیت فهرست نویسی	: فبا
پادداشت	: چاپ دوم.
پادداشت	: چاپ فلی کتاب حاضر با عنوان "فقه حکومتی" تألیف محمد بهرامی خوشکار، با همکاری رضا بهرامی خوشکار توسط همین انتشارات در سال ۱۳۹۶ منتشر شده است.
پادداشت	: کتابنامه: ص. [۱۳۳] - ۲۵۰: همچنین به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر	: فقه حکومتی.
موضوع	: اسلام و دولت
موضوع	: Islam and state
موضوع	: ولایت فقه
موضوع	: Wilayat al-faqih
موضوع	: ولایت فقه - احادیث
موضوع	: Wilayat al-faqih -- Hadiths
موضوع	: اسلام و دولت - احادیث
موضوع	: Islam and state -- Hadith
موضوع	: زنان -- فعالیت‌های سیاسی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: Women -- Political activity -- *Religious aspects -- Islam
رده بندی کنگره	: BPT31A.9267.V
رده بندی دیویی	: ۳۰ YATT
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۰۱۸۲۰۰

تحقیقی پیرامون مسائل فقه حکومتی

- ◆ مؤلف: حجة الاسلام و المسلمین دکتر محمد بهرامی خوشکار
- ◆ ناشر: کلمه الله
- ◆ چاپ اول: ۱۳۹۸
- ◆ چاپ و صحافی: زیتون
- ◆ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۵۳۴-۹-۴
- ◆ طراحی و صفحه‌آرایی: گسترش رایانه
- ◆ کلیه حقوق مادی و معنوی برای ناشر محفوظ می‌باشد

فهرست مطالب

مقدمه	۱۹
فصل اول: نقدی بر اندیشه شیخ اعظم انصاری، پیرامون ولایت مطلقه فقیه در کتاب مکاسب	۲۱
۱- نظریه شیخ اعظم انصاری	۲۳
۲- نقد و بررسی نظریه شیخ اعظم در تفسیر حدیث «و اما الحوادث الواقعة...»	۲۴
۳- نقد و بررسی نظریه شیخ اعظم پیرامون حدیث شریف «مجارى الامور...»	۲۶
۴- نقد و بررسی تفسیر خلافت در حدیث شریف «اللهم ازمم خلفائی...»	۲۹
۵- حکومت؛ حکمت خداوند متعال	۳۰
۶- نقد و بررسی نظریه تخصیص اکثر در کلام شیخ اعظم؛	۳۲
۷- نقد و بررسی خرط القتاد و صعوبت اثبات ولایت مطلقه فقیه	۳۵
۸- اطلاق و عموم اخبار و روایات در باره وظایف فقیه	۳۸
۹- دائمی بودن و تعطیل نشدن کارهای خیر و معروف	۴۰
۱۰- تشریحی بودن مفاد اخبار و روایات در باره ولایت فقیه	۴۳
۱۰- نقد و بررسی اصل عدم ولایت	۴۵
فصل دوم: شورای فقهی یا فتوای شورایی در استنباط احکام شرعی	۴۹
۱- دلایل اثبات شورای فقهی	۵۱
۱-۱- قرآن کریم	۵۱
۱-۲- سنت	۵۳
۱-۲-۱- مقبوله عمر بن حنظله	۵۳
۱-۲-۲- مرفوعه علامه	۵۶

- ۵۶..... ۱-۲-۳- بنای عقلا.....
- ۵۷..... ۱-۲-۴- عقل.....
- ۵۷..... ۱-۲-۵- سیره مسلمین.....
- ۵۸..... ۲- نقد و بررسی ادله نظریه شورای فقهی.....
- ۵۸..... ۱-۲- نقد و بررسی استدلال به آیات قرآن کریم.....
- ۶۱..... ۲-۲- نقد و بررسی استدلال به مقبوله عمر بن حنظله.....
- ۶۳..... ۲-۳- نقد و بررسی استدلال به مرفوعه علامه.....
- ۶۳..... ۲-۴- نقد و بررسی استدلال به بنای عقلا.....
- ۶۶..... ۲-۵- نقد و بررسی استدلال به عقل.....
- ۶۷..... ۲-۶- نقد و بررسی استدلال به سیره.....
- ۶۸..... ۳- نقش فایده اشتکاحکام و تصحیح جعل امارات در نقد نظریه شورای فقهی.....
- ۷۳..... فصل سوم: بررسی قنوت زانی در آیات و اجماع فقیهان.....
- ۷۴..... ۱- تحلیل و بررسی قصرت زانی با توجه به وصیت پیامبر اکرم (صلی علیه و آله و سلم).....
- ۷۴..... ۱-۱- متن حدیث و استناد فقهر به آن.....
- ۷۴..... ۱-۱-۱- متن و حدیث.....
- ۷۵..... ۱-۱-۲- استناد فقیهان.....
- ۷۶..... ۱-۱-۲-۱- فقیهان دسته اول.....
- ۷۷..... ۱-۱-۲-۲- فقیهان دسته دوم.....
- ۷۸..... ۱-۱-۲-۳- فقیهان دسته سوم.....
- ۷۸..... ۲-۱- روایة الحدیث.....
- ۷۹..... ۱-۲-۱- زنجیره‌های متفاوت حدیث و بررسی آنها.....
- ۷۹..... ۱-۲-۱-۱- زنجیره‌های حدیث.....
- ۸۰..... ۱-۲-۱-۱-۱- بررسی زنجیره اول.....
- ۸۱..... ۱-۲-۱-۱-۲- بررسی زنجیره دوم.....
- ۸۲..... ۱-۲-۱-۱-۳- بررسی زنجیره سوم.....
- ۸۲..... ۲-۲-۱- نظریه محقق خونی.....
- ۸۳..... ۱-۲-۳- نظریه استاد شهید مرتضی مطهری.....

- ۸۴..... ۱-۲-۴- نتیجه دیدگاه نگارنده.
- ۸۵..... ۲- بررسی قضاوت بانوان با توجه به حدیث جابر
- ۸۵..... ۱-۲- متن حدیث و استناد فقیهان
- ۸۵..... ۱-۱-۲- متن و دلالت حدیث
- ۸۶..... ۲-۱-۲- استناد فقیهان.
- ۸۷..... ۲-۲- بررسی زنجیره حدیث
- ۸۹..... ۳-۲- نقد و بررسی و پردازشی جامع پیرامون دلالت حدیث
- ۹۸..... ۳- تأثیر کاربرد واژه «رجل» در قضاوت زنان
- ۹۸..... ۱-۳- متناهی احادیث ابوخیدیجه و کیفیت دلالت آنها بر عدم جواز قضاوت بانوان
- ۱۰۰..... ۲-۳- بررسی مدلول احادیث ابوخیدیجه
- ۱۰۰..... ۲-۳- دیدگاه فقیهان
- ۱۰۱..... ۲-۲-۳- نتیجه بررسی
- ۱۰۴..... ۳-۳- میزان اعتبار احادیث ابوخیدیجه
- ۱۰۴..... ۱-۳-۳- زنجیره احادیث
- ۱۰۴..... ۱-۱-۳-۳- زنجیره اول
- ۱۰۵..... ۲-۱-۳-۳- زنجیره دوم
- ۱۰۵..... ۳-۱-۳-۳- زنجیره سوم
- ۱۰۶..... ۲-۳-۳- روایة الحدیث
- ۱۰۶..... ۱-۲-۳-۳- بررسی زنجیره اول
- ۱۰۸..... ۲-۲-۳-۳- بررسی زنجیره دوم
- ۱۰۹..... ۳-۲-۳-۳- بررسی زنجیره سوم
- ۱۱۱..... ۴-۳- نتیجه دیدگاه نگارنده
- ۱۱۲..... ۴- تحقیق و بررسی اجماع فقیهان در نظریه عدم نفوذ قضاوت بانوان
- ۱۱۳..... ۱-۴- تعریف اجماع و بررسی پاره‌ای از دیدگاه‌ها و شکل‌گیری اجماع
- ۱۱۳..... ۱-۱-۴- تعریف اجماع
- ۱۱۵..... ۲-۱-۴- بررسی پاره‌ای از دیدگاه‌ها در شکل‌گیری اجماع
- ۱۲۳..... ۲-۴- استناد فقیهان به اجماع در نظریه عدم جواز قضاوت زنان
- ۱۲۷..... ۳-۴- بررسی و نقد اجماع براساس طبقه‌بندی آراء مکتوب فقیهان در قضاوت بانوان

- ۱۲۸..... ۴-۳-۱- بررسی تحقق اجماع
- ۴-۳-۱-۱- بررسی آراء فقیهان از اواخر قرن چهارم تا نیمه دوم
قرن پنجم هجری..... ۱۲۸
- ۴-۳-۱-۲- بررسی آراء فقیهان از نیمه دوم قرن پنجم تا اوایل قرن
هفتم..... ۱۲۹
- ۴-۳-۱-۳- بررسی آراء فقیهان از اوایل قرن هفتم تا قرن
دوازدهم..... ۱۳۱
- ۴-۳-۱-۴- بررسی آراء فقیهان از قرن دوازدهم تا امروز..... ۱۳۲
- ۴-۳-۱-۵- نقد و نظر..... ۱۳۴
- ۴-۳-۱-۶- پیشینه تاریخی..... ۱۳۴
- ۴-۳-۱-۷- فقیهانی که به شرط ذکوریت اشاره نکرده‌اند..... ۱۳۴
- ۴-۳-۱-۸- شیخ مبارق و فقیهان هم عصر او..... ۱۳۵
- ۴-۳-۱-۹- ابن دریس حلی و پاره‌ای از فقیهان هم عصر او
..... ۱۳۵
- ۴-۳-۱-۱۰- فقیهانی که در شرط «ذکوریت» تردید روا داشته‌اند
..... ۱۳۵
- ۴-۳-۱-۱۱- مقدس اردبیلی (متوفی ۹۶۰ هـ ق)..... ۱۳۶
- ۴-۳-۱-۱۲- میرزای قمی - متوفی ۱۲۳۱ هـ ق..... ۱۳۷
- ۴-۳-۱-۱۳- شیخ اعظم انصاری (متوفی ۱۲۸۱ هـ ق)..... ۱۳۸
- ۴-۳-۱-۱۴- کاربرد اجماع در آراء شیخ طوسی (متوفی ۴۶۰) و
علامه حلی (متوفی ۷۲۸ هـ ق)..... ۱۳۹
- ۴-۳-۱-۱۵- اجماع در گفتار شیخ..... ۱۴۰

- ۱۴۲ ۴-۳-۲-۱-۵-۲- اجماع در گفتار علامه.....
- ۴-۳-۲-۱-۶- نتیجه دیدگاه نگارنده در تحقق اجماع در نظریه
- ۱۴۳ عدم جواز قضاوت بانوان.....
- ۱۴۷ فصل چهارم: بررسی شهادت زنان در فقه امامیه.....
- ۱۴۸ ۱- شهادت زن در تمام مکاتب فقهی پذیرفته شده است.....
- ۱۴۸ ۱-۱- بررسی شرط ذکوریت در شهادت.....
- ۱۵۳ ۲-۱- عمومیت بینة و شهادت بانوان.....
- ۱۶۳ ۳-۱- تحاش و بررسی و نقد اصل عدم قبول شهادت زنان.....
- ۱۶۳ ۱-۳-۱- بررسی اصل.....
- ۱۶۵ ۳-۱- تمه نظریه اصل.....
- ۱۶۹ ۳-۳-۱- گفتار بانوان از فقیهان.....
- ۱۷۲ ۴-۳-۱- نتیجه.....
- ۱۷۲ ۲- استنباط قواعد خاص مربوط به شهادت زنان.....
- ۱۷۲ ۱-۲- شهادت زنان در دیون و حقوق مالی.....
- ۱۷۴ ۲-۲- شهادت زنان بدون ضمیمه شهادت مردان در آنجا که غالباً در مرثی و منظر مردان نمی‌گنجد.....
- ۱۷۷ ۳-۲- شهادت زنان در حدود.....
- ۱۸۰ ۳- ارزش شهادت زن (بررسی آیات و احادیث) و مقدار نصرت.....
- ۱۸۰ ۱-۳- ارزش شهادت زن از منظر قرآن کریم.....
- ۱۸۴ ۳-۱-۱- آیه دوم سورة طلاق و آیه صد و ششم سوره نوره.....
- ۱۸۶ ۳-۱-۲- آیات چهارم و سیزدهم سورة نور و آیه پانزدهم سوره نوره.....
- ۱۸۹ ۲-۳- ارزش شهادت زن از منظر احادیث.....
- ۱۸۹ ۳-۲-۱- احادیثی که شهادت دو زن را معادل شهادت یک مرد دانسته‌اند.....
- ۱۹۱ ۳-۲-۲- احادیثی که شهادت زنان را به ضمیمه شهادت مردان پذیرفته‌اند.....
- ۱۹۱ ۳-۲-۳- احادیثی که شهادت زنان را بدون ضمیمه شهادت مردان نافذ دانسته‌اند.....
- ۱۹۲ ۳-۲-۴- احادیثی که شهادت یک زن را قابل قبول دانسته‌اند.....
- ۱۹۳ ۳-۲-۵- احادیثی که پذیرش شهادت دو زن به ضمیمه قسم شخص مدعی را نافذ دانسته‌اند.....
- ۱۹۴ ۳-۳- نصاب شهادت بانوان.....

- ۱۹۵ ۱-۳-۳- نصاب شهادت زنان بدون ضمیمه مردان
- ۱۹۵ ۱-۱-۳-۳- شهادت یک زن
- ۱۹۵ ۱-۱-۱-۳-۳- دیدگاه فقیهان امامیه
- ۱۹۵ ۱-۱-۱-۳-۳- وصیت
- ۱۹۵ ۱-۱-۱-۳-۳- ارث مستهل:
- ۱۹۶ ۱-۱-۱-۳-۳- دیه:
- ۱۹۶ ۱-۱-۳-۳- دیدگاه فقیهان حنفیه
- ۱۹۶ ۱-۲-۱-۳-۳- ولادت
- ۱۹۶ ۱-۱-۳-۳- عیوب زنان
- ۱۹۷ ۱-۱-۳-۳- دیدگاه فقیهان حنبلیه
- ۱۹۷ ۱-۱-۳-۳- دیدگاه فقیهان زیدیه
- ۱۹۷ ۱-۱-۳-۳- دیدگاه فقیهان ظاهریه
- ۱۹۷ ۱-۳-۳- شهادت دوزن
- ۱۹۷ ۱-۲-۱-۳-۳- نصف وصیت:
- ۱۹۷ ۲-۲-۱-۳-۳- نصف ارث مستهل:
- ۱۹۸ ۳-۲-۱-۳-۳- نصف دیه:
- ۱۹۸ ۴-۲-۱-۳-۳- دیدگاه شیخ مفید
- ۱۹۸ ۶-۱-۱-۳-۳- دیدگاه فقیهان مالکیه
- ۱۹۸ ۱-۶-۱-۳-۳- عیوب زنان که مردان از آنها اطلاع ندارند
- ۱۹۸ ۲-۶-۱-۳-۳- ذکورت و انوٹ طفل
- ۱۹۸ ۳-۶-۱-۳-۳- ولادت و استهلال طفل
- ۱۹۸ ۳-۱-۳-۳- شهادت سه زن

- ۱۹۸..... ۳-۳-۱-۳-۱- دیدگاه فقیهان امامیه
- ۱۹۸..... ۳-۳-۱-۳-۱- سه چهارم وصیت
- ۱۹۸..... ۳-۳-۱-۳-۱- سه چهارم میراث مستهل
- ۱۹۹..... ۳-۳-۱-۴- دیدگاه ابوصلاح حلبی و ابن زهره
- ۱۹۹..... ۳-۳-۱-۴- شهادت چهار زن
- ۱۹۹..... ۳-۳-۱-۴- دیدگاه فقیهان امامیه
- ۱۹۹..... ۲-۴-۱-۳- تمام وصیت
- ۱۹۹..... ۳-۴-۱- تمام میراث مستهل
- ۱۹۹..... ۳-۴-۱- تمام دیه
- ۱۹۹..... ۳-۳-۱-۶- امر مختص به بانوان
- ۱۹۹..... ۳-۳-۱-۴- دیدگاه شافعیه
- ۲۰۰..... ۳-۳-۱-۴- دیدگاه فقه ن ناهریه
- ۲۰۰..... ۳-۳-۱-۲- نصاب شهادت زنان با ضمیمه شهادت مردان
- ۲۰۰..... ۳-۳-۱-۲- شهادت دو زن و یک مرد
- ۲۰۰..... ۳-۳-۱-۲-۱- دیدگاه فقیهان امامیه
- ۲۰۰..... ۳-۳-۱-۲-۱-۱- دیون
- ۲۰۰..... ۳-۳-۱-۲-۱-۲- اموال
- ۲۰۰..... ۳-۳-۱-۲-۱-۱- هر آنچه که مقصود از آن مال است مثل عقود معاوضات، بیع و اجاره
- ۲۰۰..... ۳-۳-۱-۲-۱-۱-۱- حقوق اموال مثل خیار، مدت، شفعه
- ۲۰۰..... ۳-۳-۱-۲-۱-۱-۱-۵- سرقت
- ۲۰۰..... ۳-۳-۱-۲-۱-۱-۱-۶- جنایتی که موجب دیه می گردد مثل خطا محض

- ۲۰۰..... قصاص ۷-۱-۱-۱-۲-۱-۳-۳
- ۲۰۱..... نکاح ۸-۱-۱-۲-۱-۳-۳
- ۲۰۱..... وقف ۹-۲-۱-۱-۲-۱-۳-۳
- ۲۰۱..... دیدگاه فقیهان حنفیه ۲-۱-۲-۱-۳-۳
- ۲۰۱..... امور مالی ۱-۲-۱-۲-۱-۳-۳
- ۲-۲-۱-۱-۲-۱-۳-۳ امور غیرمالی مثل نکاح و طلاق، وکالت و وصیت
- ۲۰۱.....
- ۲۰۱..... دیدگاه فقیهان مالکیه، شافعیه و حنبلیه ۳-۱-۲-۱-۳-۳
- ۲۰۱..... دیدگاه فقیهان ظاهریه و زیدیه ۴-۱-۱-۱-۳-۳
- ۲۰۱..... دیدگاه فقیهان ظاهریه ۱-۶-۱-۱-۳-۳
- ۲۰۲..... دیدگاه فقیهان زندیه ۱-۱-۲-۱-۳-۳
- ۲-۲-۱-۳-۳ سهادت دو زن و سه مرد، سهادت چهار زن و دو مرد، سهادت شش زن و یک مرد
- ۲۰۲.....
- ۲۰۲..... دیدگاه فقه امامیه ۱-۲-۲-۱-۳-۳
- ۲-۱-۲-۱-۳-۳ دیدگاه فقیهان امامیه ۲-۱-۲-۱-۳-۳
- ۲۰۳..... دیدگاه فقیهان ظاهریه و زیدییه ۳-۲-۱-۲-۱-۳-۳
- ۲۰۳..... ابن حزم ظاهری بیان می‌دهد ۱-۳-۲-۱-۳-۳
- ۲-۳-۲-۱-۲-۱-۳-۳ برطبق دیدگاه فقیهان شیعه زیدیه سهادت زنان در اثبات زنا دخالتی ندارد.
- ۲۰۳.....
- ۳-۱-۳-۳ نصاب سهادت زنان به ضمیمه قسم ۳-۱-۳-۳
- ۱-۳-۱-۳-۳ سهادت دو زن به ضمیمه قسم ۱-۳-۱-۳-۳
- ۲۰۴..... دیدگاه فقیهان امامیه ۱-۱-۳-۱-۳-۳

- ۲۰۵..... دیدگاه فقیهان مالکیه و حنبلیه..... ۲-۱-۳-۱-۳-۳
- ۲۰۵..... فقیهان مالکی مذهب..... ۱-۲-۱-۳-۱-۳-۳
- ۲۰۵..... نظریه حنبلی مذهبیان فقیه..... ۲-۲-۱-۳-۱-۳-۳
- ۲۰۶..... دیدگاه فقیهان شافعیه و حنفیه..... ۳-۲-۱-۳-۱-۳-۳
- ۲۰۶..... دیدگاه فقیهان ظاهریه و زیدیه..... ۴-۲-۱-۳-۱-۳-۳

فصل پنجم رطبه حکومت در پیشگیری از برخی ناهنجاریهای شهروندان ۲۰۷

- ۱- حکومت و شهروندان ۲۰۸
- ۱- حکومت و حقوق شهروندان ۲۰۹
- ۱-۲- حکومت و مسائل اقتصادی شهروندان ۲۱۱
- ۱-۳- حکومت و اشتغال شهروندان ۲۱۲
- ۱-۴- حکومت و مسائل انوائجی شهروندان ۲۱۳
- ۲- ولایت بر شهروندان ۲۱۵
- ۳- مصادیق اجرایی ولایت بر شهروندان ۲۱۸
- ۱-۳- پرداخت نفقه زوجه مرد غایب از بیت‌المال - حاکم ۲۱۸
- ۲-۳- پرداخت نفقه زوجه مرد مفقود از بیت‌المال - توسط حاکم ۲۱۸
- ۳-۲- فروش اموال زوج جهت پرداخت نفقه زوجه ۲۱۹
- ۴-۳- پرداخت زکات به زوج جهت اداء مهریه زوجه ۲۱۹
- ۵-۳- پرداخت هزینه تعلیم فرائض به کودک در صورت فقر و پدش ۲۲۰
- ۶-۳- ممانعت حاکم از ظلم کردن زوج به زوجه‌اش ۲۲۰
- ۷-۳- اجبار بدهکار به پرداخت دین توسط حاکم یا فروش اموال وی ۲۲۱
- ۴- طلاق ۲۲۱
- ۵- نفقه ۲۲۳
- ۱-۵- شروط نفقه ۲۲۵
- ۲-۵- تعهد به پرداخت نفقه ۲۲۵
- ۳-۵- آثار ۲۲۸
- ۴-۵- زمان تعهد به پرداخت نفقه ۲۳۰
- ۵-۵- محدوده نفقه ۲۳۲
- ۶-۵- نقد نظریه شیخ طوسی در رابطه با هزینه‌های پزشکی ۲۳۴
- ۷-۵- مقدار و اندازه نفقه ۲۳۷
- ۶- عسر و حرج ۲۳۸

- ۲۳۹ ۷- ترک نفقه
- ۲۴۱ ۸- اعتیاد
- ۲۴۵ ۹- بیماری
- ۲۴۷ ۱۰- بیکاری
- ۲۵۲ ۱۱- پیشنهادات
- ۲۵۳ ۱-۱۱- راهکارها
- ۲۵۴ ۲-۱۱- اصلاح قوانین موجود

فصل ششم: هماهنگی رویکرد حکومت اسلامی در جمعیت متعادل و مطلوب با روایات معصومین

- ۲۶۱ علیهم السلام
- ۲۶۳ ۱- جمعیت و فرزندآوری در اسلام
- ۲۶۳ ۱-۱- جمعیت در روایات
- ۲۶۶ ۱-۲- دعا برای فرزنددار شدن در قرآن کریم
- ۲۶۷ ۲- زایا بودن زوجه
- ۲۶۹ ۳- فرزندآوری هدف ازدویم
- ۲۷۰ ۱-۳- دسته اول: احادیث «دو و سه» مهربان و بچه زا
- ۲۷۱ ۲-۳- دسته دوم: زوج «عاقز» و «مقبی» نباشد
- ۲۷۲ ۳-۳- دسته سوم: ازدواج سبب برائی امت رسوا خدا(ص)
- ۲۷۴ ۲-۴- دسته چهارم: زنان باردار به منزه روانه دار و شب زنده دار و مجاهد در راه خدا
- ۲۷۵ ۳-۵- دسته پنجم: هدف ازدواج نشر کلمه توحید توسط فرزندان
- ۲۷۶ ۴- سیاه زایا و زیبای نازا
- ۲۷۶ روایت اول:
- ۲۷۶ روایت دوم:
- ۲۷۷ روایت سوم:
- ۲۷۷ روایت چهارم:
- ۲۷۷ روایت پنجم:
- ۲۷۹ ۵- تعارض اخبار

فصل هفتم: بررسی سلسله اسناد احادیث باب حکومت و ولایت فقیه

- ۲۸۳ ۱. حدیث مقبوله عمر بن حنظله
- ۲۸۴ ۱-۱-۱- متن حدیث مقبوله عمر بن حنظله
- ۲۸۵ ۱-۱-۲- زنجیره‌های حدیثی مقبوله عمر بن حنظله
- ۲۸۵ ۱-۱-۲-۱- زنجیره نخست مقبوله عمر بن حنظله
- ۲۸۵ ۱-۱-۲-۲- زنجیره دوم مقبوله عمر بن حنظله

- ۱-۱-۲-۳- زنجیره سوم مقبوله عمر بن حنظله ۲۸۶
- ۲-۱- بررسی سلسله سند مقبوله عمر بن حنظله ۲۸۶
- ۱-۲-۱- بررسی سلسله سند زنجیره اول مقبوله عمر بن حنظله ۲۸۶
- ۲-۲-۱- بررسی سلسله سند زنجیره دوم مقبوله عمر بن حنظله ۲۸۹
- ۳-۲-۱- بررسی سلسله سند زنجیره سوم مقبوله عمر بن حنظله ۲۸۹
- ۲- حدیث ابو خدیجه ۲۹۰
- ۱-۲- متن و زنجیره‌های حدیث ابو خدیجه ۲۹۰
- ۲-۱- متن حدیث ابو خدیجه ۲۹۰
- ۲-۱-۲- زنجیره‌های حدیثی، حدیث ابو خدیجه ۲۹۰
- ۱-۱-۱-۲- زنجیره نخست حدیث ابو خدیجه ۲۹۰
- ۱-۱-۲- زنجیره دوم حدیث ابو خدیجه ۲۹۱
- ۲-۱-۲-۳- زنجیره سوم حدیث ابو خدیجه ۲۹۱
- ۳-۲- روایت الحدیث ۲۹۲
- ۱-۳-۲- بررسی زنجیره اول ۲۹۲
- ۲-۳-۲- بررسی زنجیره دوم ۲۹۴
- ۳-۳-۲- بررسی زنجیره سوم ۲۹۵
- ۳- حدیث «العلماء ورثة الانبياء» ۲۹۸
- ۱-۳- زنجیره و متن حدیث «العلماء ورثة الانبياء» ۲۹۸
- ۱-۱-۳- متن حدیث «العلماء ورثة الانبياء» ۲۹۸
- ۳-۱-۲- زنجیره‌های حدیثی «العلماء ورثة الانبياء» ۲۹۸
- ۱-۲-۱-۳- زنجیره اول حدیث «العلماء ورثة الانبياء» ۲۹۸
- ۲-۱-۲-۱-۳- زنجیره دوم حدیث «العلماء ورثة الانبياء» ۲۹۸
- ۳-۱-۲-۳- زنجیره سوم حدیث «العلماء ورثة الانبياء» ۲۹۹
- ۳-۱-۲-۴- زنجیره چهارم حدیث «العلماء ورثة الانبياء» ۲۹۹
- ۳-۱-۲-۵- زنجیره پنجم حدیث «العلماء ورثة الانبياء» ۲۹۹
- ۳-۱-۲-۶- زنجیره ششم حدیث «العلماء ورثة الانبياء» ۲۹۹

- ۲۹۹ ۲-۳- بررسی سلسله سندهای حدیث «العلماء ورثة الانبياء»
- ۳۰۰ ۳-۲-۱- بررسی سلسله سند زنجیره اول
- ۳۰۱ ۳-۲-۲- بررسی سلسله سند زنجیره دوم
- ۳۰۲ ۳-۲-۳- بررسی سلسله سند زنجیره سوم
- ۳۰۳ ۳-۲-۴- بررسی سلسله سند زنجیره چهارم
- ۳۰۳ ۳-۲-۵- بررسی سلسله سند زنجیره پنجم
- ۳۰۴ ۳-۲-۶- بررسی سلسله سند زنجیره ششم
- ۳۰۴ حدیث «العلماء ائمة»
- ۳۰۴ ۴-۱- زنجیره و متن حدیث «العلماء ائمة»
- ۳۰۴ ۴-۱-۱- متن حدیث «العلماء ائمة»
- ۳۰۵ ۴-۲- زنجیره های حدیثی «العلماء ائمة»
- ۳۰۵ ۴-۱-۱- زنجیره اول حدیث «العلماء ائمة»
- ۳۰۵ ۴-۱-۲- زنجیره دوم حدیث «العلماء ائمة»
- ۳۰۵ ۴-۲- بررسی سلسله سندهای حدیث «العلماء ائمة»
- ۳۰۵ ۴-۲-۱- بررسی سلسله سند زنجیره اول
- ۳۰۶ ۴-۲-۲- بررسی سلسله سند زنجیره دوم
- ۳۰۷ ۵- حدیث «اللهم ارحم خلقی»
- ۳۰۷ ۵-۱- سلسله سند و متن حدیث «اللهم ارحم خلقی»
- ۳۰۷ ۵-۱-۱- متن حدیث «اللهم ارحم خلقی»
- ۳۰۸ ۵-۱-۲- سلسله سندهای حدیث «اللهم ارحم خلقی»
- ۳۰۸ ۵-۱-۲-۱- سلسله سند اول
- ۳۰۸ ۵-۱-۲-۲- سلسله سند دوم
- ۳۰۸ ۵-۱-۲-۳- سلسله سند سوم
- ۳۰۸ ۵-۱-۲-۴- سلسله سند چهارم
- ۳۰۹ ۵-۲- بررسی سلسله سند زنجیره های حدیث «اللهم ارحم خلقی»
- ۳۱۲ ۶- حدیث «و اما الحوادث الواقعة»
- ۳۱۲ ۶-۱- زنجیره و متن حدیث «و اما الحوادث الواقعة»

- ۶-۱-۱- متن حدیث «و اما الحوادث الواقعة»..... ۳۱۳
- ۶-۱-۲- سلسله سند «و اما الحوادث الواقعة»..... ۳۱۳
- ۶-۱-۲-۱- سلسله سند اوّل..... ۳۱۴
- ۶-۱-۲-۲- سلسله سند دوّم..... ۳۱۴
- ۶-۱-۲-۳- سلسله سند سوّم..... ۳۱۴
- ۷- زنجیره و متن حدیث «مجارى الامور والاحکام على ایدی العلماء...»..... ۳۱۶
- ۸- زنجیره و متن حدیث «السلطان ولیّ من لا ولیّ له»..... ۳۱۷
- فهرست منابع بر ماخذ..... ۳۲۱

www.ketab.ir

مقدمه

حضرت امام خمینی (ره) رهبر کبیر انقلاب اسلامی ایران می‌فرماید: «فقه تئوری واقعی و کامل ادب انسان و اجتماع از گهواره تا گور است»^۱ و در اصل چهارم قانون اساسی آمده است: کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر این‌ها، باید بر اساس موازین اسلامی باشد، این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر اساس فقهای شورای نگهبان است». بر اساس فرمایش امام خمینی (ره) و بنابراین چهارم قانون اساسی که هر دو برگرفته از مبانی و منابع اسلامی می‌باشند، هندسه نظام اجتماعی باید بر طبق احکام اسلامی و فقه و موازینی که اصول اسلامی و فقه آن را تأیید می‌نماید، اداره گردد. احکام فقهی پاسخگویی همه روابط انسانی اعم از عبادات، معاملات و سیاسات و سایر اختراعات و پدیده‌های نوظهور می‌باشد و بنیادهای فقهی بر رابطه افرادی یک کشور با یکدیگر و رابطه حاکمیت با افراد آن، حاکم می‌گردد، البته باید به خاطر داشته باشیم که اقتضائات دنیای امروز، هیچ تغییری در اصول فقهی و حقوقی اسلام نمی‌دهد و یک فقیه باهوش از نقش زمان و مکان در توسعه

^۱ - امام خمینی، صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۲۸۹

دانش بشری غافل نیست، و متوجه است که علیرغم تغییر شکل ظاهری پدیده‌ها، درخت برومند فقه با همان برگ و ریشه نبوی و علوی باید حفظ گردد، مظاهر دنیای کنونی، اگرچه، هر روزی رنگ جدیدی به خود می‌گیرند ولی مبانی و منابع استنباطات یک فقیه هم از آنجا که ریشه الهی دارند و همیشگی بودن به صورت قضیه حقیقیه در ذات آنها نهفته است، تمام نوآوری‌ها را پوشش می‌دهند و به جهت همان توانایی که در مبانی و منابع فقهی وجود دارد فقیهان هم باید احکام اختراعات دنیای جدید را از همان، مبانی و منابع استنباط نمایند و قواعد حاکمیت و حکومت و استقلال قوا، هم از این قاعده مستثنی نیستند، ممکن است بعضی از قالب‌ها از بنام ای حقوق جدید گرفته شده باشند، ولی در عین حال، این قالب‌ها باید در بنام حکومت اسلام بگنجانند، مثلاً در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، سخن از استقلال قوا، رفته است و برای هر کدام وظیفه‌ای تعیین گردیده است و هماهنگی و نظارت بر این قوا به ولی فقیه سپرده شده است، این خود بیانگر یک هدف روشمند است که قالب این قانون را با محتوای فقه امامیه، هماهنگ می‌نماید و «ولی فقیه» به عنوان شخصیتی مجتهد، مدیر، مدبر، فرصت جولان به آنچه که با احکام اسلامی تعارض دارد، نمی‌داند. به هر روی در این کتاب، کوشیده شده است که تعدادی از مسائل فقه حکومتی مورد تحقیق قرار گیرد و از طرفی آراء و اقوال بعضی از دانشمندان، مورد نقد و بررسی یا نقض و ابرام قرار گیرد، اذعان داریم که این مسائل هنوز ظرفیت تحقیقات زیادی را دارند ولی تحقیق حاضر هم، می‌تواند آینه‌ای از همان تلاش‌ها و پویش‌های مورد نظر باشد.

محمد بهرامی خوشکار

تهران، مدرسه عالی شهید مطهری